

Uchwała z dnia 22 lutego 2007 r., III CZP 155/06

Sędzia SN Henryk Pietrkowski (przewodniczący)

Sędzia SN Jan Górowski (sprawozdawca)

Sędzia SN Maria Grzelka

Sąd Najwyższy w sprawie z powództwa Federacji Konsumentów w W. działającej na rzecz Ewy D. przeciwko Powszechnemu Zakładowi Ubezpieczeń na Życie S.A. w W. o zapłatę, po rozstrzygnięciu w Izbie Cywilnej na posiedzeniu jawnym w dniu 22 lutego 2007 r. zagadnienia prawnego przedstawionego przez Sąd Okręgowy w Poznaniu postanowieniem z dnia 9 listopada 2006 r.:

"Czy w sprawie podlegającej rozpoznaniu w postępowaniu uproszczonym pobiera się od apelacji opłatę stałą w takiej samej wysokości jak od wniesionego pozwu – niezależnie od wartości przedmiotu zaskarżenia, czy też pobiera się opłatę stałą ustaloną zgodnie z art. 28 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. Nr 167, poz. 1398-) odpowiednio do wartości przedmiotu zaskarżenia?"

podjął uchwałę:

W postępowaniu uproszczonym pobiera się od apelacji opłatę stałą w takiej samej wysokości jak od pozwu, niezależnie od wartości przedmiotu zaskarżenia.

Uzasadnienie

Federacja Konsumentów w W., działając na rzecz Ewy D., domagała się zasądzenia od Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń na Życie S.A. kwoty 6000 zł z ustawowymi odsetkami tytułem zwaloryzowanego świadczenia z umowy ubezpieczenia zaopatrzenia dzieci. Sąd Rejonowy w Poznaniu w postępowaniu uproszczonym wyrokiem z dnia 25 kwietnia 2006 r. zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 3394,82 zł z ustawowymi odsetkami, a w pozostałym zakresie powództwo oddalił. Pozwany, zaskarżył ten wyrok w części, oznaczając wartość

przedmiotu zaskarżenia na kwotę 1998,82 zł. Od wniesionej apelacji uiścił opłatę w kwocie 100 zł.

Sąd Okręgowy w Poznaniu powziął poważną wątpliwość, której dał wyraz w postanowieniu z dnia 9 listopada 2006 r., podjętym na podstawie art. 390 § 1 k.p.c. (...)

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 13 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. Nr 167, poz. 1398 ze zm. – dalej: „u.k.s.c.”), w sprawach o roszczenia majątkowe regułą jest pobranie od apelacji opłaty stosunkowej w wysokości 5% wartości przedmiotu zaskarżenia. Od tej zasady przewidziano w dalszych przepisach ustawy o kosztach wiele wyjątków. Wynikają one przede wszystkim z unormowań przewidujących pobranie określonej opłaty stałej od pozwu bądź wniosku wszczynającego postępowanie w sprawie. Przepisy te mają, na podstawie art. 18 ust. 2 u.k.s.c., zastosowanie także do apelacji, skargi kasacyjnej, skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia, interwencji głównej, skargi o wznowienie postępowania i skargi o uchylenie wyroku sądu polubownego, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej. Trzeba podkreślić, że stosowanie przepisów przewidujących pobranie opłaty od pozwu lub wniosku od pism objętych hipotezą tego przepisu – jak wynika z jego treści – następuje wprost, a nie odpowiednio.

Można ponadto wyróżnić grupę przepisów nakazujących pobranie opłaty stałej w określonej wysokości od konkretnych pism procesowych (por. art. 23 pkt 2, art. 35 ust. 1 czy art. 50 ust. 1 u.k.s.c.). W pewnym stopniu odmiennie uregulowano wysokość i rodzaj opłat w sprawach o prawa niemajątkowe, gdyż w tym zakresie brak przepisu ogólnego, który określałby co do zasady wysokość opłaty w tej kategorii spraw. Poprzestano na stwierdzeniu, że pobiera się w nich opłatę stałą w jednakowej wysokości, niezależnie od wartości przedmiotu sporu lub wartości przedmiotu zaskarżenia, która nie może być niższa niż 30 zł i wyższa niż 5000 zł (art. 12 u.k.s.c.).

W praktyce nierzadko okazuje się, że podlegające opłacie pismo procesowe formalne wyczerpuje hipotezy różnych przepisów. Do rozstrzygnięcia takich kolizji w zakresie norm tego samego rzędu ma zastosowanie reguła *lex specialis derogat legi generali*, a jej stosowanie do przepisów określających wysokość opłaty stosunkowej w sprawach o prawa majątkowe wynika wprost z art. 13 u.k.s.c.

Ustawodawca wyłączył jednak częściowo jej stosowanie w art. 12 u.k.s.c., który przewiduje pobranie opłaty stałej w niektórych sprawach o prawa majątkowe, wprowadzenie więc w tym przepisie szczególnym takiej opłaty stałej wyłącza w tych wypadkach pobranie opłaty stosunkowej na podstawie art. 13 u.k.s.c.

Wysokość opłat w postępowaniu uproszczonym reguluje art. 28 u.k.s.c., który przewiduje opłaty stałe w czterech różnych wysokościach, w zależności od wartości przedmiotu sporu lub umowy. Skoro w postępowaniu tym rozpoznaje się tylko niektóre sprawy majątkowe (art. 505¹ k.p.c.), to jest to unormowanie szczególne w stosunku do opłaty stosunkowej określonej w art. 13 u.k.s.c. Poza tym, jak wynika z poczynionych uwag, w postępowaniu uproszczonym art. 28 u.k.s.c. powinien być stosowany wprost do określenia opłaty należnej od pism objętych hipotezą art. 18 ust. 2 u.k.s.c., co polega na zastąpieniu użytego w tym przepisie zwrotu „pobiera się od pozwu” terminem „pobiera się od apelacji”. Z przepisów tych wynika, że w postępowaniu uproszczonym pobiera się od apelacji opłatę stałą; przy wartości przedmiotu sporu lub wartości przedmiotu umowy do 2000 zł – w wysokości 30 zł, do 5000 zł – w wysokości 100 zł, do 7500 zł – w wysokości 250 zł, a przy wartości przekraczającej tę kwotę – w wysokości 300 zł. Taki sposób rozumienia tych przepisów nie może budzić wątpliwości, zwłaszcza że na gruncie ustawy o kosztach sądowych właśnie wykładnia językowa powinna mieć znaczenie podstawowe, gdyż ze względu na jej fiskalny charakter wymaga ścisłej, deklaratywnej interpretacji, która gwarantuje jednakowość wyników, a tym samym jednolitość praktyki oraz stabilność i pewność prawną. W związku z tym odstępstwa w kierunku innych metod wykładni wymagają ważnych powodów i szczególnej ostrożności (por. uzasadnienie uchwały Sądu Najwyższego z dnia 21 listopada 2006 r., III CZP 109/06, OSNC 2007, nr 7-8, poz. 105).

Także w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 22 listopada 2006 r., III CZP 91/06 (OSNC 2007, nr 9, poz. 127) wyrażony został pogląd, że w sprawie gospodarczej rozpoznawanej w postępowaniu uproszczonym pobiera się od apelacji opłatę stałą określoną w art. 28 w związku z art. 18 ust 2 u.k.s.c. Zawarte w niej rozważania dotyczyły jednak głównie dopuszczalności stosowania do pism w postępowaniu odrębnym w sprawach gospodarczych art. 28 u.k.s.c., wprowadzającego opłaty stałe w postępowaniu uproszczonym.

Za pobraniem od apelacji w postępowaniu uproszczonym opłaty stałej przewidzianej w art. 28 u.k.s.c. dla przedziału kwot, w którym mieści się wartość

przedmiotu sporu lub umowy, przemawiają także argumenty pozajęzykowe. Przede wszystkim opłata stała zdefiniowana została w art. 12 u.k.s.c. jako opłata w wysokości jednakowej, niezależnie od wartości przedmiotu sporu lub wartości przedmiotu zaskarżenia, która nie może być niższa niż 30 zł i wyższa niż 5000 zł. Artykuł 28 u.k.s.c., wprowadzający zależność między wartością przedmiotu sporu lub wartością przedmiotu umowy i wysokością należnej opłaty stałej, stanowi zatem wyjątek od tej zasady, a więc nie powinien być interpretowany rozszerzająco.

Poza tym wysokość opłaty stałej w postępowaniu uproszczonym może być określona albo według kryterium wartości przedmiotu sporu, albo na podstawie wartości przedmiotu umowy. Tymi samymi przesłankami ustawodawca posłużył się w art. 505¹ k.p.c., wyodrębniając rodzaje spraw podlegających rozpoznaniu w postępowaniu uproszczonym. Próba zastosowania, na podstawie art. 13 u.k.s.c. w drodze analogii, do opłaty od apelacji kryterium wartości przedmiotu zaskarżenia – pomijając zastrzeżenia co do możliwości jego zastosowania – nie wchodzi w rachubę, gdyż podstawą określenia opłaty należnej od pozwu jest wartość przedmiotu umowy. (...)

Z tych względów Sąd Najwyższy podjął uchwałę, jak na wstępie.

